

ประมวลความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย

1) **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ** ด้วยการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนา

2) **การพัฒนามาตรฐานการศึกษา** โดยมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด

3) **การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา** ด้วยการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) **การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา** โดยการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

5) **การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา** จะประกอบด้วยการตรวจสอบและทบทวนภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการและการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงานต้นสังกัด

6) **การประเมินคุณภาพการศึกษา** โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประโยค ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาแกนร่วมโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน จากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ

7) **การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี** เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกมาประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ

ประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2) สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

2.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3) สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มาข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4) สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการและครอบคลุมในเรื่อง ต่อไปนี้

5.1 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

5.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

5.4 กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

5.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบ

และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.7 กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6) สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

7) ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (การสังเกตพฤติกรรม และกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงาน ตัวอย่างผลงาน และแฟ้มสะสมงาน แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบวัดมาตรฐาน) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8) สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

9) สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุดูความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแบบพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ (8) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

10) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

10.1 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

10.2 จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค

10.3 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

11) หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้การตรวจสอบและทบทวนให้เป็นไปตามข้อ (7) โดยอนุโลม

12) หน่วยงานต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและ

เทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผดุงประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาด้วย

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี แนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง กระชับ และ จำนวนน้อย แต่ สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การ กำหนดมาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพ ผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพของ สถานศึกษา และ ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้กำหนด มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย

4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

2. คำอธิบายของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมี พัฒนาการ ในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้าน วิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง

กับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการ และ ความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เติบโตตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล หมายถึง การวาง ระบบ การจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ผู้เรียน ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบและรับ ชอบ ต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 4 ระดับ

3.1 ระดับ 4 \Rightarrow มากกว่าร้อยละ 90 = ดีเยี่ยม

3.2 ระดับ 3 \Rightarrow ร้อยละ 70-89 = ดี

3.3 ระดับ 2 \Rightarrow ร้อยละ 50-69 = พอใช้

3.4 ระดับ 1 \Rightarrow น้อยกว่าร้อยละ 50 = ปรับปรุง

4. รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประเด็นพิจารณา ระดับคุณภาพ และตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

● ประเด็นพิจารณา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ตาม เกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ
- 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงานหรือการทำงาน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

** ระดับคุณภาพ **

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับ ดีเยี่ยม
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เหมาะสม ตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม
- 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่าง เหมาะสมปลอดภัย มีประสิทธิภาพ
- 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปีในด้านความรู้ความเข้าใจและ ทักษะต่างๆตามหลักสูตร อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น หรือคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย
- 8) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคม และจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจนโดยไม่¹ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรม อันดีของสังคม
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็น รูปธรรม

- 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน
- 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการส่องรังสี รังแก
- 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 3 ดี

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดี
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเหมาะสม ตามระดับชั้น ในระดับดี
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดี
- 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ วิจารณ์ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย
- 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปี ในด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรมีแนวโน้มสูงขึ้น
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นหรือคุณภาพ เป็นไปตามเป้าหมาย
- 8) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจน โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรม อันดีของสังคม

- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม
- 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย แสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน
- 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก
- 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 2 พอใช้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับผ่าน
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับผ่าน
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับผ่าน
- 4) ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ อนุมาน อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา ในระดับผ่าน
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
- 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตร มีแนวโน้มไม่แน่นอนในแต่ละปี
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการแต่มีความพยายาม ในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น
- 8) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏไม่ชัดเจน
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม
- 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก
- 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 1 ปรับปรุง

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 4) ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้
- 4) ผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
- 6) ผู้เรียนไม่มีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ต่างๆ ตามหลักสูตรในแต่ละปี
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการและไม่มีความพยายามในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น
- 8) ผู้เรียนไม่พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือขาดวุฒิภาวะทางอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏไม่ชัดเจน
- 2) ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ผู้เรียนไม่มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย
- 4) ผู้เรียนไม่ยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ดี

- 4) ผู้เรียนไม่มีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนไม่รักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีได้
- 7) ผู้เรียนไม่รู้และไม่มีวิธีการป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวง ข่มเหงและรังแก
- 8) ผู้เรียนวางแผนต่อการกระทำสิ่งไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น แบบสรุปลงการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละ ระดับชั้น เอกสารการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระดับชั้น ชิ้นงานผลงานนักเรียน บันทึก การอ่าน แบบสรุปรายงานการประเมินความสามารถ ในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน โครงงาน ชิ้นงาน บันทึกการทำงาน รายงานสรุปลงการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร่องรอยการจัดกิจกรรม โครงการ เอกสารหลักฐานแสดงสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ สังคม แบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม

- สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยม ของผู้เรียน ตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น การเข้าแถว การแสดงความเคารพ การพูดจา กิริยามารยาท การไหว้ ฯลฯ และพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน การอภิปรายแสดง ความคิดเห็น การร่วมกันแก้ไขปัญหา ฯลฯ

- สัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย เช่น นักเรียน รู้สึกอย่างไรที่เกิดเป็นคนในท้องถิ่นนี้ นักเรียนภูมิใจสิ่งใดบ้างในท้องถิ่น นักเรียนชอบ หรือไม่ชอบกับการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ถ้าชอบ/ไม่ชอบเพราะอะไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

● ประเด็นพิจารณา

1. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - 3) การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
 - 4) การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

** ระดับคุณภาพ **

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ที่มีความเหมาะสมครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกคน และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถ และทักษะตามมาตรฐานตำแหน่ง
 - 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย นำไป ประยุกต์ใช้ได้ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดีและกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ ทัวถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

3. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

ระดับ 3 ดี

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวិชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2.2 พัฒนาคูครูและบุคลากรที่ให้ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และนำไปประยุกต์ใช้ได้
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดี
3. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ชัดเจน

ระดับ 2 พอใช้

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น แต่ขาดความชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียน และมีการดำเนินการ
 - 2.2 พัฒนาคูครูและบุคลากรที่ให้ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานตำแหน่ง
 - 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง หรือครบถ้วน หรือทันสมัย หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดี
3. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาแต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ขาดความชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาไม่เหมาะสมและขาดความครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้

2.1 พัฒนาวิชาการที่ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หรือไม่ครบทุกคน และดำเนินการอย่างไม่เป็นรูปธรรม

2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่ที่ไม่ครบทุกคน

2.3 จัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน แต่ไม่ทันสมัยและไม่มีการนำไปประยุกต์ใช้

2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ไม่ดีและไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้

3. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยมาก
4. ไม่มีการกำกับติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการ แผนบริหารจัดการสารสนเทศ แผนพัฒนาครู / บุคลากร แผนการกำกับนิเทศ ติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

- สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง นักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เช่น กระบวนการได้มาของเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทำอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ดำเนินการอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลกาดำเนินการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร / หน่วยงานใดบ้างและมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและมีวิธีการ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

● ประเด็นพิจารณา

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

** ระดับคุณภาพ **

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมทั้งระบบ
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 - 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
 - 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และ การจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
 - 3.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้เรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง

ระดับ 3 ดี

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคล
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย สรุปลองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก สะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียน การสอน
 - 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
 - 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียน การสอน

3.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

3.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ระดับ 2 พอใช้

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริง
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน
 - 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมิน
 - 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการจัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคล
 - 1.2 ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ สรุปลงค์ความรู้
 - 1.3 ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น

ทำเป็น และรักการอ่าน

- 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่เชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนไม่มีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
2. การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
- 2.1 ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2 ชุมชนไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรม การเรียนการสอน
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนไม่เป็นระบบ และไม่มีประสิทธิภาพ
- 3.1 ไม่ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 ตรวจสอบและประเมินอย่างไม่เป็นระบบ
 - 3.3 นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมในการจัดและประเมินผล
 - 3.4 ไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอน เอกสารหลักฐานการจัดและประเมินผล เครื่องมือจัดและประเมินผล การเรียนรู้ สมุดการบ้านที่แสดงให้เห็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน/แฟ้มสะสมงาน สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

- สังเกตกระบวนการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู เช่น การใช้คำถามที่หลากหลายระดับเพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูง พฤติกรรมการดูแลเอาใจใส่ การมอบหมายงานของครู ปฏิสัมพันธ์ของครูกับผู้เรียน เช่น ความเป็นกันเองของครูกับผู้เรียน การสนทนาโต้ตอบของครูกับผู้เรียน พฤติกรรมเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน และครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น นักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนได้ร่วมกำหนด เกณฑ์การประเมินผลงาน/ชิ้นงานต่างๆ หรือร่วมประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีโอกาสได้ไปเรียนรู้จากชุมชนในเรื่องใด และจากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง นักเรียนชอบเรียนวิชาอะไร เพราะเหตุใด ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ด้วยวิธีการใดบ้าง ฯลฯ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

● ประเด็นพิจารณา

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

** ระดับคุณภาพ **

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
2. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ระดับ 3 ดี

1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
2. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ระดับ 2 พอใช้

1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ค่อนข้างมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นรูปธรรม ขาดความชัดเจน และไม่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
2. ผู้เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รูปแบบหรือกระบวนการที่ใช้ดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางระบบ และดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น ท่านมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง ท่านมีส่วนร่วม ท่านมีความพึงพอใจต่อการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ

5. การตัดสินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม ให้ตัดสินจากผลการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร จัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล โดยนำผลการประเมินรายมาตรฐานเหล่านั้น มาพิจารณาเป็นภาพรวมเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ

สูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถในการคิด

คำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน

2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีการวางแผนการ

ดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดย

มีการวิเคราะห์ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และบริบทสถานศึกษาพัฒนา

กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลจากสภาพจริงในทุกชั้นตอน

4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้

ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบ การบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ระดับ 3 ดี

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบ

ระดับชาติสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถใน

การคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้าน

คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน

2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดย

มีการ

วิเคราะห์ทำความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตร บริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

ในทุกขั้นตอน

4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ระดับ 2 พอใช้

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้
2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ ไม่มีการวางแผนการ

ดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น ใดๆอย่างหนึ่ง

3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับพอใช้ มีการวิเคราะห์ทำ

ความเข้าใจเป้าหมายความต้องการของหลักสูตร บริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การนำไปใช้ และ

การประเมินผล แต่ขาดความถูกต้องสมบูรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับพอใช้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี

ความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง
2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับพอใช้หรือปรับปรุง ไม่มีการ

วางแผนการดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น ใดๆ

อย่างหนึ่ง

3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง ไม่มี

การวิเคราะห์ทำความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตร บริบทสถานศึกษา และบริบทในการศึกษาของชาติ ขาด

ความ

สมบูรณ์ในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ การนำไปใช้ และการประเมินผลในทุกขั้นตอน

4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อังไม่มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ที่มา <https://opec.go.th/webopec/wp-content/uploads/2018/03/sar-2-1.docx>

<http://www.sns.ac.th/download.2561.docx>

<https://data.bopp-obec.info/emis/news/File/20180802153006.doc>

http://61.7.230.230/website/web1/file_editor